

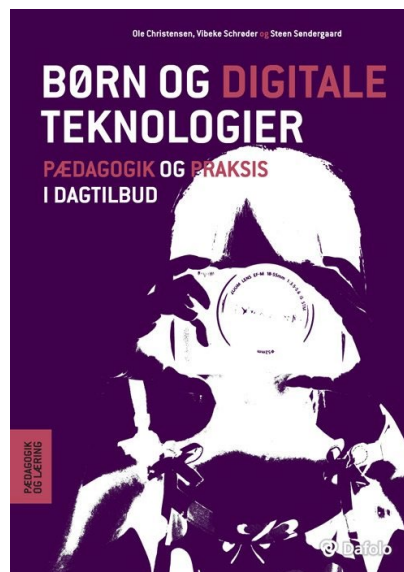
Ole Christensen, Vibeke Schrøder og Steen Søndergård.

**BØRN OG DIGITALE TEKNOLOGIER
PÆDAGOGIK OG PRAKSIS I DAGTILBUD**

Pædagogik og læring

Dafolo 2018

Pris: 247,50 kr.

I 2014 iværksatte Undervisningsministeriet, Digitaliseringsstyrelsen og Kommunernes Landsforening et forskningsprojekt om digitale redskaber i dagtilbud.

Denne bog er forfatterens arbejde med og bud på det gode grundlag om digitale medier og teknologier i den pædagogiske hverdag på førskoleområdet. Det kræver imidlertid årvågenhed, når medier og teknologier går med ind og sætter den pædagogiske dagsorden for små børn.

I denne bog er der fokus på, hvordan de pædagogiske medarbejdere i landets dagtilbud får en høj faglighed i det forestående arbejde med at lære børn at omgås digitale teknologier, som en del af den pædagogiske praksis, som en integreret og naturlig del af det pædagogiske arbejde i dag.

Bogens forfattere mener, at børns hverdagspraksis og sociale relationer i dag er formet af medierende teknologier, af indholdet i medierne, samt også af mediernes betingelser og logik.

Bogen er opdelt i to dele: 1) Mediepædagogisk viden og teori og 2) Digitale teknologier og medier i praksis. I bogen slås det fast, at små børn møder digitale teknologier overalt i deres hverdag - på mange forskellige måder. For de 2-4-årige er det især iPads, som de oplever som helt deres egne.

Der er dog meget der tyder på, at medieforbrug i veluddannede og velstillede familier foregår anderledes end hos socialt underprivilegerede familier og at brugen af digitale medier understøtter forskellige dynamikker og har forskellige implikationer. Således henvises der til, at medieforbrug hos arbejderklassens børn har en tendens til mere social isolation og at disse børn ikke umiddelbart drager fordel af de muligheder, som digitale medier byder på.

I 2004 kommer loven om læseplaner i dagtilbud og fra 2016 er dagtilbud skrevet ind som en del af digitaliseringsstrategien. Man ønsker således politisk, at det digitale skal være en del af børnenes liv og læring i dagtilbud.

Nogle pædagoger synes ikke, at små børn og digitale synspunkter nødvendigvis hører sammen, bl.a. fordi omgang med ny teknologi gør børnene til forbrugere og sætter dem i reproducerende og stereotype situationer.

Det ser ud til - i følge Rambøll Management 2014, at der er meget store forskelle på, om og hvordan danske børn møder digitale medier og teknologier i deres daginstitution. Samtidig med at

teknologi-filosoffen Kasper Schiølin efterspørger en kritik i relation til miljømæssige, sociale og menneskelige omkostninger, der er forbundet med de digitale teknologier.

I bogens 3. kapitel fokuseres på, at mediepædagogiske begreber kan kvalificere en praksis, hvor pædagogisk personale tilegner sig sprog og begreber, der danner grundlag for udvikling af en mediepædagogisk praksis, bl.a. i arbejdet med læreplans-temaer, der lukker op for en mere undersøgende og eksperimenterende adgang til arbejdet.

Dog tilføjer bogens forfattere, ud fra

"Digitale redskaber i dagtilbud" forkortede til "DRD" projektet, at der ofte bliver til-og fravalg gjort på baggrund af helt personlige præferencer og ud fra normative kategorier hos de voksne.

Hvad angår den pædagogfaglige teknologiforståelse og -brug, så fremgår det flere gange i bogen, at der mangler it-kompetence blandt noget af det pædagogiske personale i vuggestuer og børnehaver. Andre steder er der tale om virkelige ildsjæle.

Når man som pædagog skal agere i en hverdag, hvor der er mange teknologier på spil, har man brug for en faglighed, der kan matche de nye udfordringer. Som pædagog må man vide, hvilke muligheder og begrænsninger teknologien indebærer.

Det er vigtigt at understrege, at børn ofte går til teknologier på en helt anden måde end de voksne. Der peges også på, at de tekniske elementer i teknologien er med til at bestemme, hvordan den kan bruges. Hvis man tror at teknologien er neutral, så er man naiv, citeres der fra den norske bog: "Digitale medier".

En Skype situation, hvor børn fra en institution kommunikerer med børn fra en anden institution, beskriver hvordan pædagogerne kan analysere netop denne situation på en ikke reflekterende måde i modsætning til, hvordan andre pædagoger får øje på børnenes anderledes lyst til at kommunikere og bruge sproget.

I et andet eksempel beskrives, hvordan arbejdet med digitale teknologier på iPads i en institution betragtes som noget man øver sig i, mens andre voksne oplever den samme situation som kaotisk, fordi der ikke er kontrol med situationen.

I bogen nævnes det også - med henvisning til amerikansk litteratur - at digitale teknologier har en tendens til at styre og forstyrre menneskelige reaktioner og præge barnets normale udvikling i uheldig retning, samtidig med at nogle hjerneforskere peger på, at overdreven brug af tablets hæmmer hjernes naturlige udvikling.

Det understreges også, at udvikling af mediepædagogik til børn skal give mulighed for udvikling af kropslige, emotionelle, sanselige, meningssøgende og skabende aktiviteter. Digitale teknologier kommer ofte blot til at optræde som et hjælperedskab.

Ingen tvivl om, at der gemmer sig rigtig mange udfordringer i at møde børns hverdagsliv og brug af teknologi med en åben og undersøgende tilgang hos det pædagogiske personale.

Det er skræmmende, at man i "DRD"-projektet ofte tænker voksenpædagogiske tanker i stedet for leg og at tage udgangspunkt i samklang med børnenes interesser og behov.

I "DRD"-projektet har man gode erfaringer med at børnene selv - efter teknisk instruktion fra en voksen - får overladt initiativet til at arbejde videre på egen hånd.

Der skal være meget fokus på læreprocessen hos de voksne, således at de udvikler en teknologiforståelse, der er *pædagogisk* og *didaktisk* begrundet. Et sjovt eksempel af brugen af Skype set med voksen-øjne = kommunikation, sammenholdt med børnenes mere legende og eksperimenterende brug af Skype.

I "DRD"-projektet understreges det, at de digitale teknologier ikke må betragtes som trylleformularer, de skal udvælges med omhu og benyttes på en reflekterende måde.

I bogen har man fokuseret på børns muligheder for at få en legende og kreativ indfaldsvinkel til digitale teknologier samtidig med, at det pædagogiske personale skal arbejde med at udvikle viden og praksis i forhold til digitale medier, så de indgår som en pædagogisk ressource.

Der er tale om en meget spændende bog, lige meget hvilket et synspunkt og ståsted man har i forbindelse med børn og digitale teknologier. Der bliver fremført mange forskellige tanke sæt og indfaldsvinkler, som man helt nødvendigt må forholde sig til, når man arbejder pædagogisk med digitale teknologier.

Det lykkes glimrende at skærpe læserens blik for teknologiernes indflydelse på kultur og praksis samt dannelsesperspektivet i forbindelse med de teknologiske udfordringer.

Det er mit håb, at det pædagogiske personale på førskoleområdet får større viden og indsigt i digitale teknologier pædagogisk og praktisk i dagtilbud. Bogens forfattere gør i hvert til fælde deres til, at det skal lykkes. Jeg bider dog mærke i, at forfatterne siger, at teknologien rummer mange muligheder, men at den også kan bidrage til at udelukke børn og u hensigtsmæssige gentagelser.

Jeg spekulerer på, hvor børnenes forældre befinder sig i forhold til den nye dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplans fokus på digitalisering i dagtilbud?

Endelig er mit fokus altid rettet imod, hvordan børn med særlige udfordringer vil kunne få gavn af teknologien i dagtilbud?

Birgitte Franck